

ПРОТОКОЛ № 57
от заседание на Гражданския съвет към ВСС,
проведено на 12.04.2019 г.

Днес, 12 април 2019 г., петък, от 9:30 ч. в Пресцентъра на ВСС в сградата на Висшия съдебен съвет – гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 12, се проведе заседание на Гражданския съвет към ВСС, на което присъстват:

От страна на неправителствените и професионалните организации:

Г-жа Мария Карагьозова – председател на Гражданския съвет от НПО, председател на Асоциация „Форум”, на днешното заседание е упълномощена да представлява Българската асоциация на съдиите по вписванията, Академията за изследвания в сигурността и отбраната и Асоциацията на прокурорите в България;

Г-жа Мария Колева – зам.-председател на Асоциацията на държавните съдебни изпълнители;

Г-жа Албена Желязкова – член на УС на Българската асоциация на вещите лица и експертите;

Г-жа Павлина Желязкова – ПР експерт на Българската асоциация на вещите лица и експертите;

Г-жа Росица Велкова – член на Българската съдийска асоциация;

Г-жа Светла Дерменджиева – председател на УС на Камарата на независимите оценители в България;

Г-жа Евелина Аврамова – зам.-председател на УС на Националното сдружение на съдебните служители;

Г-н Любомир Герджиков – председател на УС на Сдружение “Камара на арбитражните и на съдебните експерти в България”;

Г-н Илко Хаджиминчев – член на Сдружение „Сефита“;

Г-жа Емилия Николова – председател на Съюза на съдебните заседатели в България;

Г-н Михаил Бояджиев – представляващ Фондация „Институт за правна информация“;

Г-жа Мила Георгиева – председател на Центъра за приложно-правни изследвания и практики;

Г-жа Теодора Златанова – член на Центъра за приложно-правни изследвания и практики.

Гости на заседанието:

Г-жа Атанаска Георгиева – ръководител „Инспекторат“ - КПКОНПИ;

Г-н Венцислав Карагьозов – Асоциация „Форум“;

Г-н Красимир Добрев – журналист от в-к „Сега“;

Г-н Стоян Иванов – журналист в ТВ – СКАТ;

Г-жа Емилия Герджикова – администрацията на Министерски съвет, Оперативна програма „Добро управление“;

Г-жа Виктория Славейкова – администрацията на Министерски съвет, Оперативна програма „Добро управление“;

Г-жа Малина Николова – администрацията на Министерски съвет, Оперативна програма „Добро управление“;

Г-жа Силвия Бъчева – администрацията на Министерски съвет, Оперативна програма „Добро управление“;

Г-н Хилми Кушев – администрацията на Министерски съвет, Оперативна програма „Добро управление“.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Представяне на инициатива за гражданското участие в процесите на формиране и мониторинг на антикорупционните политики и законодателство в България.

Вносител: Асоциация „ФОРУМ“

Докладчици: Мария Карагьозова и Мила Георгиева

(Забележка: На всички участници в заседанието ще бъде предоставено актуално книжно издание – наръчник, излязло от печат през м. април 2019 г., специално разработено по темата от Асоциация „ФОРУМ“, с подизпълнител „Център за приложно-правни изследвания и практики“ и предназначено за ползване от неправителствения сектор в България.)

2. Организационни въпроси.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Добър ден, колеги. На днешното заседание ще представлявам и организацията Асоциация „Форум“, която е упълномощена да представлява Българската асоциация на съдиите по вписванията, Академията за изследвания в сигурността и отбраната и Асоциацията на прокурорите в България. Имаме кворум, откривам редовното заседание.

Колеги, всеки от вас може да вземе от нашия наръчник колкото копия желае, тъй като представлявате организация, сдружение или асоциация на съсловна членска маса. Наръчникът е предназначен точно за неправителствени организации каквито са всички членове на Гражданския съвет към ВСС.

Днешното заседание е отворени и има гости, затова ще кажа, че към момента Гражданският съвет към ВСС се представлява от 18 организации, които са професионални или неправителствени. Това е най-дълго съществувалия обществен съвет в структурата на съдебната власт в България. Ние съществуваме без прекъсване вече седма година. Едни от основателите на Съвета са Съюза на юристите в България, Камарата на следователите в

България, Българска съдийска асоциация, Асоциацията на прокурорите в България, Камарата на независимите оценители в България, Българската асоциация на вещите лица и експертите и членовете Съюза на съдебните заседатели в България, Българската асоциация на съдиите по вписванията, Асоциацията на държавните съдебни изпълнители, Съюза на младите юристи, Фондация „Институт за правна информация“. Към момента тук има представители на десетина организации.

Една от нашите нови организации е Центъра за приложно-правни изследвания и практики, който се явява подизпълнител на Асоциация „ФОРУМ“ в изработката на Наръчника. Решихме на заседанието на Гражданският съвет към ВСС да го представим, тъй като той излезе от печат този месец и е много актуален. Предназначен е за хора, които не са юристи и имат желание и обективност да анализират и отразяват една много сложна юридическа материя, каквото е антикорупционното законодателство и отнемането в полза на държавата на незаконно придобитото имущество, на необяснимото богатство. Обществото се поляризира в много крайни мнения по отношение на двете, има много противници, много привърженици на това дали този закон е добър, дали трябва да съществува Комисията за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество */КПКОНПИ/*. Тя беше формирана в началото на 2018 г.

Миналата година Оперативна програма „Добро управление“ */ОПДУ/* пуснаха процедура, по която неправителствени организации можеха да представят проекти, по които да предложат механизми за граждански мониторинг на политики и законодателство в определени области. Ние тогава решихме да кандидатстваме през м. октомври на състезателен принцип с тема: „Мониторинг на антикорупционните структури на КПКОНПИ, като основен антикорупционен орган, на правоприлагането на ЗПКОНПИ“, тъй като до момента такова нещо не беше правено. Този наръчник е част от една по-голяма инициатива и комплекс от дейности, които всичките са насочени към това да се създаде капацитет в неправителствения сектор в България, който работи по тема „Антикорупция и граждански мониторинг на съдебната власт“ да може да се запознае с актуалното законодателство и начините на прилагане на антикорупционния закон, предишните закони, които са съществували – те са още два закона, свързани с отнемане на незаконно придобитото имущество, всичко свързани с гражданската конфискация.

Предстои да организираме четири обучения за всички вас и за журналисти, където в работна обстановка – те ще бъдат с практическа насоченост, ще може лице в лице с представители от КПКОНПИ и магистрати, които работят по такива казуси да бъде разяснена ситуацията в момента какво е възможно и какво не е възможно да се случва, какви са реалните правомощия, а не какви са митовете и легендите в широкото медийно пространство, които се „въртят“ относно възможностите за отнемане на незаконно придобитото имущество или за осъдителни присъди на лица, заемащи висши публични длъжности, за корупционни престъпления.

Два от четирите семинари ще бъдат за неправителствени организации, на които ще бъдете поканени. Два от тях ще бъдат за журналисти и най-вече за такива, които са съдебни репортери или работещи в областта на мониторинга на корупцията и институциите в България. Много от тях проявиха вече интерес. Даже в последните 2-3 дни имах възможността да дам няколко интервюта по радиото или във вестници, но за съжаление днес, поради събитията в Габрово не могат да дойдат лично, затова съм им предоставила по пощата наръчниците.

Днешното заседание, както казах, е редовно. Ние заседаваме почти всеки месец, имаме Годишен план, по който се движим. По него, когато възникнат теми или проблеми, които са актуални, той се обновява. Всяка организация, в зависимост от своята компетентност, може да се включи с актуална тема, която да бъде разисквана на форума. Канят се представители от институции, които са пряко свързани със съответния проблем, например в миналото заседание разглеждахме темата за контрола на специалните разузнавателни средства, в по-миналото заседание разглеждахме възможността за тълкователната дейност на ВКС и възможността тя да изменя определено законодателство в определена посока и т. н.

Сред нас е авторът на Наръчника – г-жа Мила Георгиева. Освен, че е била 41 години прокурор и завършва кариерата си във ВКП, звено „Антикорупция“, е учредител още през 1998 г. на неправителствена организация, свързана с антикорупцията, тя се наричаше „Черноморска правна общност“. Тя е човек, който е работил както от страна на съдебната власт, така и на неправителствения сектор едновременно повече от 20 години.

От своя страна сформира екип от автори, подбрала е по критерии още двама магистрати, които са съавтори на Наръчника – Катя Антонова, към момента прокурор във ВКП и Пламен Панайотов, към момента съдия в Специализирания наказателен съд.

Г-жа Георгиева ще ни представи накратко акцентите в Наръчника. Пак казвам, че предстоят обучения, днес го представяме за първи път. Много е важно, освен да напишеш нещо, да осигуриш комуникационни канали, по които материалът да стигне до хора, за които е предназначен. Затова днес си позволих Наръчника да бъде основна точка на дневния ни ред. Ние ще продължим с разпространението на Наръчника в рамките на 2019 г., когато приключва нашия проект. Той ще бъде предоставен на много институции и експерти, които конкретно работят по тези две теми. Ще направим обучителен филм за дейността на КПКОНПИ – това също е една от дейностите в инициативата. Той няма да бъде предназначен за телевизионния екран. Той също ще бъде обучителен продукт, но аудио-визуален, за участниците в работните семинари. Предстои разработване на медийна стратегия на КПКОНПИ, с която ние очакваме доверието в нейната работа да бъде повишено, тъй като към момента, ако попитате 10 човека, 9 ще ви кажат, че нямат доверие в тази институция.

Медийната стратегия, според мен, ще помогне на КПКОНПИ по-лесно да комуникират с медиите. Към момента нямат такава, а някак вървят след събитията. Т. е. те се опитват да се отбраняват от новини, които негативни вече излизат за тях, а не самите те да генерират положителни новини и събития, които се случват там. Те наистина вършат много работа, но нямат към момента капацитет, с който да я показват на широката общественост. Затова хората чуват само лошите отзиви, упреците и нападките срещу тях, което пък им създава много работа.

Г-жо Георгиева, заповядайте. Вие сте автора - ние сме задали темата и сте имали пълната свобода да структурирате съдържанието и подберете екипа. Лично аз съм много благодарна, че можахме да работим заедно за първи път макар, че се познаваме от отдавна, точно по тема „Антикорупция“, вие станяхте член на Гражданския съвет към ВСС когато ние изнесохме доклад за оправдателните присъди и корупционни престъпления на висши държавни чиновници.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Благодаря на всички, които са тук днес, защото тази тема е много актуална и в същото време доста конфликтна. Не мога да си представя как много месеци назад г-жа Карагъзова се е досетила, че повишаване на правната култура на неправителствените организации и от части на журналистите, които не са достатъчно добре с правната материя, трябва да се създаде такава помагала, което всъщност представлява синтез на корупционната тема без да сме изразявали мнение в полза на когото и да е било. Това е абсолютно неутрален продукт. Когато тя ме попита дали можем ние да направим такова задание, аз поисках да видя задачите макар, че всяко заседание съм тук, но не можех да предположа, че тя, която е с икономическо образование, е разбрала проблемите на обществото ни – недостатъчна правна култура.

Специално благодаря и на Стоян Иванов, който е от Бургас, където съм била 25 години първоинстанционен прокурор и пред очите на който и заедно с него сме водили много битки срещу корупцията. Благодаря, г-н Иванов, за мен е едно успокоение, че сте тук днес.

СТОЯН ИВАНОВ: Благодаря и аз.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: За организацията – с Пламен Панайотов сме от ядрото на изследователския екип на „Черноморската правна общност“, която по моя идея беше създадена пред 1998 г. и никак не беше трудно да убедя колеги – първо 25 на брой, след това станаха повече, че е необходимо, поне по дефиниция, борбата срещу корупцията да се води в коалиции, защото когато един човек се изправя пред определен казус, винаги му се приписват различни характеристики и най-вече лична заинтересованост. Това, поне в нашата работа на магистрати, е отсъствало.

Създадохме организацията от един бял лист и тя просъществува до 2016 г., като от 2003 г. започна да буксува, защото бях поканена да работя във ВКП. Имахме още няколко проекта, но вървяха трудно. През 2009 г. с Пламен Панайотов и Пламен Георгиев, който сега е председател на КПКОНПИ,

решихме да изместим изследователската дейност в София, да обособим само изследователски център. Тогава правната общност в Бургас съществуваше, за да бъдем лоялни към колегите си, защото крадахме и натрупаното наследство. Свиквахме събрание и получихме протокол, с който те подкрепиха нашето решение да работим. Колегите в Бургас останаха нашият антикорупционен алианс. По всички въпроси тези, които са активни, ние ги каним, съобщаваме темата и съобразяваме тяхното мнение.

Искам да кажа, че когато г-жа Карагьозова ми предложи да напиша това, аз я попитах как е спечелен проекта и разбрах, че той няма подкрепа от КПКОНПИ. Дори те не са знаели за него. Няма писмо – нали така е по процедурата, този проект е абсолютно независим.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, ние нямаме официален институционален партньор.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Той не е свързан с КПКОНПИ, абсолютно независим продукт е така, че, ако журналистите, както вече разбирам, се интересуват за Пламен Георгиев, искам да поясня, че през 2011 г. той премина на немагистратска длъжност – беше назначен за зам.-министър, а по нашите Правила трябва да работят магистрати и тези, които са пряко ангажирани в процеса на производството. Така, че той подаде молба и излезе от организацията. От тогава няма никакво участие и ние не се чувстваме обвързани с неговото едногодишно участие в нашите работи.

Между впрочем сме направили много сериозно изследване и с участието на Пламен Георгиев. Тези две момчета, тогава бяха прокурори в СГП, рискуваха работата си, защото ние изследвахме антикорупционните стандарти на ВСС. Т. е. ние, редови магистрати, „бръкнахме в устата“ на кадровия орган, който можеше да ни „изяде“ и всъщност първата заплаха беше отправена към мен – един от заместниците ме попита защо съвместявам тези две дейности. Главното беше, че атакувахме хора, които те държаха да бъдат назначени.

Този проект беше с подкрепата на ВКП, с личната подкрепа на Борис Велчев, за което много му благодаря. Ние направихме изследване в цялата страна между прокурори и съдии и публикувахме резултатите, това беше финансирано от Европейския парламент. През м. декември 2011 г. го представихме в Европейския парламент. По това време аз бях съветник на българския еврокомисар и с помощта на нашето представителство там можахме да покажем това, което се случва в България, за да не очакват много резултати когато антикорупционните стандарти на първия постоянно-действащ ВСС са нула. Това показаха нашите изследвания. Магистратите не кредитираха доверие на тяхната антикорупционна дейност. Ако си спомняте това са скандалите с Красьо Черния, след това с други членове на ВСС, но ние го направихме не защото трябва да изобличим, а тъй като за първи път се създаваше нова постоянна структура и правихме начално замерване. Ние ще продължим по тази тема, но тогава беше началното замерване.

Във вторият постоянно-действащ ВСС всички от нашите критики отпаднаха. Искам да подчертая, че тогава с личното участие на Цацаров, за

който не искам да взимам отношение, защото ми е бил началник и ще се приеме и хубавото, и лошото, което бих могла да кажа, но той не позволи нито един магистрат със съмнително потекло – професионално, кариерно, да се изкачи на позиции. На всичко отгоре в един момент са повече тия, които знаехме, че принадлежат на корупционния свят в съдебната система, но който и да попиташ вече ги нямаше.

В сегашният – трети постоянно-действащ ВСС, написах статия още при избирането му през 2017 г., тя е публикувана в електронната медия „Де факто“. Изразих своя скептицизъм, че се избират хора, които не са изразявали лично мнение, хора, които не са борци за каузи – няма какво да преразказвам. За огромно съжаление това се сбъдна.

В рамките на Гражданския съвет по темата за КПКОНПИ ние алармирахме системата, защото аз изследвам тази проблематика, алармирахме Съвета и дори взехме решение да проведем Кръгла маса по съдебната практика, тъй като това, което четях, не можех да повярвам, че в Република България е възможно такова безобразно приложение на закона. В огромна част от решенията се приема едно, в другата – също така не малка част, се приема противното. И тогава ние изразихме мнение и с това, което написахме до Европейската комисия, че тази Комисия работи под натиск и всъщност корупционния капитал, който е натрупан в България, оказва много силно влияние и при първата възможност ще разруши както КПКОНПИ, така и специализираните съд и прокуратура.

Пак „пепел ми на езика“, но това, което наблюдаваме в момента се вижда и се притеснявам, че наистина е необходима подкрепа на обществото и с този Наръчник ще можем да обясним на хората кога става въпрос за корупция, кога става въпрос за гражданско-правни отношения по проектите.

Да пристъпя към представянето. Ще представя съдържанието, за да видите какво сме имали предвид. Виждате корицата. Тук сме сложили от всички наши книги, които сме издали при изследванията си, започват с латинска сентенция, която най-добре се доближава до предметното съдържание. И тук - без да сме изучили цялото право, нямаме право да съдим или изразяваме мнение за него, което е доста пресилено за нашето общество и за нашите условия. Този Наръчник няма амбицията да представи цялото право, но го използвахме, за да се знае, че когато се говори по една материя, трябва човек да има необходимата култура.

Посвещава се на всички журналисти и неправителствени организации, които обективно отразяват събитията и фактите, защото виждате, че медиите, които са регистрирани по Търговския закон, търгуват с информация. Не винаги истината е това, което те говорят.

Във въведението представяме дефиницията за корупция по Закона за противодействие на корупцията – същност, корупционни престъпления по Наказателния кодекс. Защо го правим. Защото за самите юристи не е ясно кой е кръга от корупционни престъпления, които са предвидени в Наказателния

кодекс. Те са разпръснати в отделни глави и сега ние ще ви покажем как сме ги събрали.

Аз лично прецених, че е важно да акцентираме върху международните конвенции срещу корупцията, защото много често и в преюдициалните питання се отправят упреци, че българското законодателство не е съобразено с международните документи. Нека всеки един от читателите на нашия Наръчник сам да се убеди като сме изложили дефинициите и работните понятия, тъй като в международен план няма единно съглашение в цялата правна общност що е корупция.

Закон за противодействие на корупцията, същност на противодействие на корупцията по ЗПКОНПИ - тук са изброени формите, по които се осъществява антикорупционната дейност. Винаги когато има необходимост да се провери как върви дадена процедура, може да се отвори на тази страница и да се види какво точно прави КПКОНПИ.

Конфискационна политика. Това е темата, по която работя отдавна, защото конфискационната политика е една много „остра костичка в гърлото“ на обществото, тъй като се отнема имущество от хора, които са го „захапали“ яко. То винаги не остава без последици – колкото е по-голям и по-силен този, който е „захапал“, вибрациите са много яки. Т. е. за „дребните риби“ и за „едрите риби“ става въпрос.

Искам да обясня за трите конфискационни закона, защото диференциацията между тях е много важна. За конфискационното законодателство – по тази точка ще се върна обратно, мисля, че това е важно за вас. Застъпили сме практиката на Европейския съд по правата на човека /ЕСПЧ/. Основният извод в анализите, които се правят от наблюдателите на практиката на ЕСПЧ е, че съда е толерантен към опитите на държавите да се справят с корупционния капитал и капиталът, натрупан от престъпни деяния, тъй като той по своя обем получава и дава сила на собствениците, те започват да влияят негативно, застрашават демокрацията и силата на закона. Т. е. започват сами да управляват, защото – не е тайна, светът се управлява от парите.

Следващата точка е Директива 2014/42/ЕС, която е също спорна. Когато има две преюдициални питання, едното не сме го отразили, защото се появи преди три дни, когато вече Наръчника беше в печат, излезе информация, че по делото на нашумяла наша професорка СГС е внесъл още едно питане. Прочетох въпросите и останах положително впечатлена от широкия замисъл на съдията, защото всеки един такъв опит обогатява българската практика. Но само с едно не съм съгласна – те могат да питат за всичко, това са възможностите на демокрацията, но в нашето национално законодателство, в процесуалните правила в ГПК не е предвидена възможност производството, по което се прави преюдициалното питане да бъде спряно, защото по този начин се „приспива“ тази процедура за години наред и може би точно за това са атаките срещу КПКОНПИ в момента, да може да се разруши тази комисия. Тогава по делото за Цветан Василев, който – знаете, 4 милиарда, огромен

финансов поток. Той може да инвестира, цялата държава да бъде разбита. Лично аз смятам, че една от линиите за моментната атака идва точно по това – по спрените дела в съда, да се получи обрат и тези хора да се отърват от съд. Разбира се в същото време веднага искам да кажа, че аз намирам за много голяма зрялост на обществото да се развие такава антикорупционна кампания, защото мълчанието е страх, мълчанието при такива деяния е страшно.

В гражданското правосъдие тези дела не се спират и какво се случва. По темата, по която съдията Енчева спря делото срещу Цветан Василев, на неин доклад в същото време е имало още няколко дела и е абсолютно логично след като пита по едно дело, да спре разглеждането на делата, докато се реши този въпрос. Но се обжалва от КПКОНПИ, отива в апелативния съд, от където излиза едно интересно решение и то е абсолютно правдоподобно, което се позовава на практиката на Конституционния съд. В него се казва, че може да се спре производството по гражданско дело само тогава, когато Конституционния съд е приел за разглеждане по същество въпрос, касаещ конституционно-съобразността на закона, който е продължил по това дело и че никъде в законодателството не е уреден въпроса когато решаваш да питаш за нещо някъде си, да спреш делото. И отменил. Но в този момент дела, които не са минали нагоре в инстанциите, 6 бр., са спрени до изчакване на първото преюдициално питане. Така, че нали виждате колко добър механизъм – един пише едно, друг веднага го прилага и така един куп дела остават „на трупчета“.

Тълкователната дейност на Касационния съд. С това се занимавам повече от половин година. Когато четох тези решения, бях направо поразена. По дело съдът беше написал нещо уникално, че когато прокуратурата прекрати едно производство, трябва незабавно да уведоми съда, за да може той незабавно да прекрати гражданското производство. Това никъде в закона го няма, ставаше въпрос за втория закон, който е за отнемане на незаконно придобито имущество. Там се казва, че КПКОНПИ образува дело, когато е уведомена прокуратурата, че е образувано наказателно производство по един списък по членове от НК за тежки престъпления. И аз си казвам – това дописване на законите е безобразно. Подобно дописване се получи на върховната инстанция, защото в решението на Върховния съд по това дело, вървейки по вертикал нагоре, това нещо беше “copy-paste” и веднага влязло в решението на Върховния съд. Съдията от Върховния съд вместо да създаде продукт, той го копира и пуска. Това не трябва да бъде така. По тази причина ние искахме да развием една друга тема, дано да имаме финансиране. Така, че тълкователните решения на Върховния съд – приемат се решения с 24:23 гласа, т. е. с един глас само приемат решения, които понякога дописват закона, понякога го изопачават. Затова заслужава внимание. Аз, с моите лични наблюдения и с изследванията, които имам, знам със сигурност, че съда до голяма степен е овладян по времето на Цацаров по тези връзки, които са симетрични – те не могат да съществуват само в съда. Те идват отдолу, отгоре и са развити като мрежа. И в обучението ще покажем безобразни решения и ще

видите как в името на народа са управлявани хора, които са осуетили влизане в държавната хазна на милиони левове. Затова смятам, че тълкователната дейност на Върховния съд е много важна. Разбира се в никакъв случай не искам да кажа, че за това е виновен Лозан Панов – в никакъв случай. Както знаете, скоро изразих мнение в негова полза за това, че е постоянен обект на проверка. Ние винаги и с мисленето си на магистрати следваме фактите и закона, и не искаме да товарим съзнанието си с пристрастия.

Преюдициалните питання ги описваме в кой закон са. Те са по Договора за функциониране на Европейския съюз, там са предвидени, мисля, че е чл. 267.

Производство по ЗОДОВ – Закон за отговорност на държавата и общините за вреди. По тази тема работи нашата колежка Катя Антонова. Всъщност включих и двамата си членове на Управителния съвет, защото знам, че тази тема е много отговорна и трябва да са сигурно проверени хора, че ще вложат цялата си енергия и знания във възпроизводството им. Катя Антонова работи по тези дели, тя участва по делата във Върховния съд и знае повече от професорите по тази тема. Така, че четете с внимание написаното от нея по производствата по ЗОДОВ. Аз съм изключително впечатлена от нейната правна юридика.

Методика за осъществяване на граждански мониторинг по делата – тя е накрая. В нея сме развили стъпките, по които като се появи в пресата или по какъвто и да е начин корупционен казус може всяка една организация или журналистите да погледнат и видят кое е най-важното, което трябва да установят, за да са наясно става ли въпрос за корупция или за някое друго деяние. Защото в чл. 9 на НК се казва – ще го прочета точно, „Престъпление е това общественоопасно деяние (действие или бездействие), което е извършено виновно и е обявено от закона за наказуемо.“ Не всичко, което чуваме е престъпление, само деяния, които отговарят на следните три характеристики: елемент на обществена опасност, да е изяснено дали е действие или бездействие и да е обявено от закона за наказуемо. Всичко останало излиза. Затова смятаме, че нашият Наръчник е полезен, тъй като всеки, който иска да прави преценка по дадени казуси, може да отвори и да види.

По чл. 3 от Закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество /ЗПКОНПИ/ се вижда кога едно деяние е корупция. Корупция, по смисъла на този закон, е на лице когато в резултат на заеманата висши публична длъжност лицето злоупотребява с власт, нарушаване и неизпълнение на служебни задължения с цел пряко или косвено извличане на наследваща материална или нематериална облага за себе си или за други лица. Основното, което трябва да е – тук сме развили елементите, лицето, което е натоварено със съмнения за корупция, трябва да заема висша публична дейност, да е злоупотребило със власт, която му е дадена по закон или да използва длъжностното си качество за влияние с цел постигане на корупционни резултати; да е установено нарушение или неизпълнение на служебните му задължения; констатираното нарушение или неизпълнение да е

с користна цел – не всяко, а само когато се цели нещо да се получи, користната цел да е насочена пряко или косвено към получаване на материална или нематериална облага за себе си или за други лица.

Тук съм длъжна да ви кажа, че в гражданството при нас корупция е даване на нещо на бърза ръка и нещата се заличават. Но практиката ни показва съвсем други възможности за корупция – с непосредствен, отдалечен, средно-срочен и много отдалечен във времето резултат. Спомнете си имаше дело срещу Цветанов, по което съдията го осъди, треперейки в залата, а в същото време съпругата му, която е на договор в Министерство на външните работи в Германия е получила преждевременно – необичайно защо толкова рано, преназначаване за дълъг период. Ако не беше германски адвокат, защото тук нямаше как тази информация да се извади, ние щяхме да разберем след година и нещо това, когато щеше да влезе в сила договора за преназначаването на съпругата на този съдия. Кажете ми какво се случи с този съдия – никой не обърна внимание на този въпрос. Т. е. това е една врата, по която и следващите ще се надяват, че могат да заложат такъв кариерен бонус за нещо. И искам да кажа веднага, защото в момента този случая е актуален, работила съм по случая „Русалка“ където той е купил сградния фонд, земята от Държавния горски фонд. Г-н Велчев ме командирова, заедно с прокурорите от апелативната и окръжна прокуратура, в Добрич. Отидохме на място, за да видим дали това е така. Искахме да говорим с този, който обслужва, но всички се изпокриха, а портиерът на бариерата поиска да платим такса вход – на кола на прокуратурата със сигнална лампа – тогава бяха разрешени. Малко след това окръжният прокурор, който работеше по случая, докладва, че е спечелил делото и съда е приел, че тази собственост е държавна. И аз отивам да се похваля на ръководството, че имаме успех по това дело и какво се случи – Върховният съд отмени решението. Сега не знам къде се намира това дело, но това е безобразие когато по приватизационен опис купуваш само сгради, а изведнъж затваряш и казваш „Това е мое.“ – това какво е!? Не е ли кокал, ухапан яко в устата!? Затова искам да ви кажа, че работата на прокурора в голяма степен е и въпрос на лична мисия да се занимава с тези въпроси, защото е много страшно – прокурорът стои сам с гърдите си срещу престъпния свят. Работата на прокурора изобщо не е лесна.

Тук искам да се върна за конфискационните три закона и мисля, че ще ви бъде интересно да ги знаете, защото това се смесва. Дори съдии, изумена съм от липсата – може би защото са нови закони – от 10 години, и няма доктрина. В правната литература няма развити такива въпроси.

Първият конфискационен закон е за закона за имущество, придобито в резултат на престъпна дейност. Т. е. изисква се да има осъдителна присъда, натрупаното имущество да е пряко или косвено придобито от тази престъпна дейност ... /шум в залата/ и това имущество да е с недоказан произход. Всичко това сме го взели като огромен труд, защото трябваше да прегледаме съдебни решения. Внесено е дело и е станал подсъдим затова, че държи незаконно оръжие. КПКОНПИ възстановява огромно количество пари, които не може да

оправдае. Обаче съдът, тогава действа този закон, и той търси връзка между това имущество, на което не може да обясни произхода с това, че той е държал оръжие, което няма как да го съчетаеш. Но какво излезе, че заводът в Казанлък продава, има цели арсенали от оръжие и никой не беше разширил разследването в тази посока. Така, че по първият закон се изискваше да има престъпление и тогава Върховият съд прие Тълкователно решение № 7 – написано е тук, в което се казва и Върховният съд беше изключително прав, защото самият закон казваше, че трябва да е пряко или косвено придобито от престъпна дейност. Този първи конфискационен закон, приет през 2005 г. по времето на Тройната коалиция, обаче има много голямо значение, защото поставя началото на конфискационната политика. Така, че трябва да се отдаде нужното на хората, които застанаха зад тази политика.

Вторият закон е приет през 2012 г. и той е за отнемане на незаконно имущество, за което няма доказан произход. Веднага този закон беше атакуван в Конституционния съд и Конституционният съд реши, че закона не противоречи на нормите на международното право и на Конституцията, и урежда въпросите на разширена конфискация, неоснована на престъпление. Ако съдията Екатерина Енчева беше прочела и взема предвид това решение, което е задължително за нея – това е най-големия съд в йерархията, тя нямаше право да пише такова искане. Но тя е преценила, няма кой да я спре, въпросите са стройно подредени и делото „заспа“ – вече една година мина и ще продължи още. Делото в Люксембург е било насрочено за 10 април и е спряно без да се дават обяснение до кога. За сега делото не се е решило. Така, че този втори закон се основава и надгражда Директива 2014/42/ЕС. Този закон е приет през 2012 г. и пиша искане дали закона от 2014 г. правилно е транспониран, т. е. дали е имало поправки по този закон, който е във връзка с Директивата. Но тази Директива касае конфискация, основана на присъда и дава възможност – там много точно е описано и аз съм го отразила, че дава възможност на държавите да надграждат тази политика, т. е. да разширяват. Там се отчита, че наказателното преследване не е ефективно, че не се отнема имуществото. Вижте, ако представлява интерес, много е хубав преамбюла на тази Директива, че очакваните цели на наказателното правосъдие не са тези, които би трябвало да бъдат. Капиталът, натрупан в резултат на престъпления, остава в престъпния свят и го прави силен. Затова те стимулират държавите да въведат други механизми, с които да регулират влиянието на този капитал.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това е много широка тематика, която действително е предмет на двудневен семинар. Остана за последния закон, Вие споменахте двата последни, също така да обясните за гражданската конфискация защо не е национализация, защото в медиите се тиражира това и се плашат хората, че се отнема имущество без съд и присъда.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Г-жа Георгиева представя темата много изчерпателно и интересно. Ако трябва на следващото заседание ще приемем решение за акт, нека сега да продължи сега темата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, да, разбира се. Дори е по-интересно да се казват неща от практиката като прокурор, отколкото от Наръчника.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Аз точно това казвам, ние ще ви поканим на нашите срещи, които ще са обучителни, но също може да разискваме.

Нужно беше да прегледам литература назад, за да видя какви са дефинициите за национализацията. Намерих на проф. Лютов, тогава не е бил професор, беше и главен прокурор, та той казва – написано е точно, извадка от неговата книга, че национализацията е насочена към отнемане на капитала на класовия враг. По този начин се реализира социалистическата държава.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не трябва да се приравняват двете неща.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Не могат да се приравнят, защото целите на конфискацията са имущество, независимо от коя партия си и къде си, когато си го придобил без да можеш да докажеш законов произход – това сме написали.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И че не е нужно да се извършва престъпление по Наказателния кодекс. Конфискуване на имущество - всичко, което е с неясен произход.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Да, това вече го казах. Конфискация, неоснована на присъда. Затова излязох от темата, разширих я малко, за да добиете представа как се развива.

Третият закон надгражда първия и втория. Комисията започна да работи и започнаха да я удря. И забележете какво се случва – сами си правете изводите. Изведнъж, докато печатахме Наръчника, спряхме, защото излезе информация, че в ЕСПЧ в Страсбург са постъпили шест дела от България по първия закон – този, който касае имуществото, придобито от престъпна дейност. Веднага се насочва дело и в Люксембург, където е Съда на Европейския съюз, защото съда в Страсбург е съд на Европейския съвет. Значи шест тука и едно там. И веднага атака към България. Сами си направете изводи, аз не искам да налагам моите. Това е, което исках да кажа.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Каква стойност имат горе-долу пропуснатите ползи за държавния бюджет от неконфискацията на такова имущество?

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Те са огромни. Мисля, че от времето, което ние наблюдаваме – това са десетки милиарди корупционен капитал, който „шета“ из България.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Мисля, че Пламен Георгиева беше споменал за 2 милиарда. Имам предвид пропуснатите ползи от неконфискуването и стопирането, „качването на трупчета“ на дела, които са за конфискация.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Не сме сочили статистика, защото не отразяваме дейността на КПКОНПИ, а какво закона позволява те да правят.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това беше кратък преглед на съдържанието. Най-интересното, поне за мен, е споделеното от практиката, защото няма къде да се чуе.

Нашите доклади – на Асоциация „ФОРУМ“, повечето са от магистрати. Така, че Гражданският съвет се получи като проводник на магистратите, които искат да говорят и променят нещо, но се страхуват да го правят. Чрез нас намират начин, за да се стигне до върховния, кадровия орган на съдебната власт да ги чуе.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Преди изказванията, моля, г-жо Карагъзова, нашите гости да се представят, защото не всички ги познават. Благодаря.

СТОЯН ИВАНОВ: Казвам се Стоян Иванов. Както има дипломати от кариерата, магистрати от кариерата, аз съм журналист от кариерата. От 30 години с това се занимавам, с едно прекъсване когато изпълнявах висша обществена длъжност – бях народен представител.

Тази тематика много ме вълнува, защото, както каза и г-жа Георгиева, при разследване се сблъскваме с корупция. С корупционни практики и всичко останало съм се сблъсквал като журналист и даже по част от нещата сме работили заедно с нея. Тя е споделяла като магистрат, но и аз – като журналист, съм работил по тези теми.

Живо ме интересува темата, но още повече ме интересува нещо друго. Това е медийната среда и нейното отражение във всички тези процеси. Моята оценка чрез ситуацията там е повече от отвратителна, медиите се използват – независимо дали от едни или от други, това е моето лично мнение обаче.

Но тук има нещо, което искам да кажа и ме впечатли, че вие предлагате помощ за създаване на някаква не само медийна стратегия, а просто принципи, по които съответните органи, в случая – КПКОНПИ, да работят с медиите и медийната среда, за да може да се чуват най-добре събитията, за да може да се чува най-добре това, което те правят. Наистина това е огромен недостатък в работата, между другото не само на КПКОНПИ, но е така. Защото иначе говорителя на истината, последна инстанция, стават определени медийни кръгове. Всички тези медийни кръгове – и едните, и другите, а и трети, са заинтересовани. Това не означава, че няма в пресата журналисти. Има! Тук-там има и медии, които – но като цяло медийната среда, включително и най-големите медии, е отровена. Тя е под тежко влияние.

ПРЕДСТ. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Този Наръчник затова е предназначен и за журналисти, защото те са хората, които формират обществената нагласа. С Наръчника можем да въздействаме на хора, които пишат неверни неща поради непознаване на материята.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Мисля, че трябва да поканим и тези, които са насочени негативно срещу този закон.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, разбира се. Сутринта дадох интервю в програма „Хоризонт“ на БНР при Силвия Великова.

/Говорят помежду си./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-н Бояджиев иска думата, заповядайте.

МИХАИЛ БОЯДЖИЕВ: Благодаря. Последните изказвания са много интересни и искам да поставя три акцента. Мисля, че темата, която поставяте и начина, по който я поставяте, е много важен, правилен и навременен. Разследващият капацитет – доказването, ние можем да си говорим за медиите, но без факти – какво да правим. Колко са качествените разследвания като фонд. Аз искам да съм обективен и наистина това е един голям проблем. Затова мисля, че не само в КПКОНПИ, но и в прокуратурата също може да се потвърди. Това са твърде специфични действия, дейности, изследва се огромен обем от материя, специфична, свързана с бизнес дейности, където аз категорично считам, че прокуратурата не е достатъчно подготвена да разследва такъв тип действия, да не казвам престъпления.

Много малко са хората. Мисля, че едно от нещата, които трябва да се подобрят в тази посока е разследващия капацитет и го казва. Не говоря въобще за качеството на законопроекта. Това е третата тема.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И качеството на Наказателния кодекс. И кой пише измененията в Наказателния кодекс.

МИХАИЛ БОЯДЖИЕВ: Това е свързано именно с основната тема. Това е граждански мониторинг. От една страна имаме закон, който действително много сериозно „развърза ръцете“, от друга страна имаме комисия, за чиято работа се знае малко. Нека да дадем възможност, да наблюдаваме как работи тази комисия и как се извършва доказването. И аз това много го подкрепям. Нека да видим качеството, не говоря за конкретните разследвания, не искам въобще да влизам по тази тема, но там има експертни, има качество на разследването, има събрани доказателства. Има неща, които в подготовката на работата на Комисията, според мен, трябва да се подобрят и мисля, че гражданските организации трябва да искат подобряване на разследващия капацитет на КПКОНПИ.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И прозрачността.

МИХАИЛ БОЯДЖИЕВ: Да. Там има проблем с прозрачността, защото те не могат да са прозрачни, но точно това е деликатния момент. Защото зад една непрозрачност се крият много въпроси. Защо тези олигарси, както ние ги наричаме, които имат някакво желание да участват в политиката, са най-много разследвани. Къде е този функционален ресурс, къде са тези, които се крият под камъните.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Искате да кажете, че Комисията разследва пристрастно. Тя е формирана преди година.

МИХАИЛ БОЯДЖИЕВ: Не, просто не виждам – нищо не казвам, ключови имена от българския ъндърграунд да са разследвани и да се види как те съществуват, с какъв бизнес те съществуват на територията на България. Аз разбирам, че е от скоро, но нетърпението е огромно, разбирате ли. Очакванията на хората тези неща да се решат, някой да им каже, че има проблем, е огромно.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И тя към момента е обвинявана за това – защо разследва олигарсите на левите, а не разследва, например, в дясно.

МИХАИЛ БОЯДЖИЕВ: Аз не знам на кого са, според мен са на всички. Ключови имена от ъндърграунда, които влияят, не се чува да са разследвани. Поставям въпроса, гражданският мониторинг е ключов. Трябва да се формира граждански мониторинг. Тази тема бих я продължил. Тази тема ме интересува. Даже си спомням в предишен състав на ВСС, тогава член на ВСС когато го попитах и предложение за мониторинг на дейността на ВСС, той се учуди как така ще искаме такова нещо. Ето един добър пример и мисля, че възможността въобще да се обсъжда темата за граждански мониторинг в областта на тази Комисия, която аз считам за необходима, трябва да бъде изследвана. Не казвам как ще се случи, защото сигурно има много детайли, които в момента не можем да прогнозираме.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: За това е важно тези хора да се отворят, да седнат на една маса. Освен това една от дейностите, които ние предвиждаме, те също искат на направят Обществен съвет към КПКОНПИ от неправителствени организации, както ние заседаваме тук.

МИХАИЛ БОЯДЖИЕВ: Но с равен механизъм да бъдем чути, защото тук нямаме такъв.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не че нямаме, но вървим настрани, например от атестациите, от конкурсите, т. е. всичко, което е свързано с ВСС и неговите политики. Тук идват членове на ВСС, след това тези неща се отразяват в правилниците.

Вашето мнение е важно, защото сте единствения представител в нашия Съвет на адвокатската гилдия.

/Мария Колева, Евелина Аврамова, Венцислав Карагъзов и представителите на ОПДУ напускат залата./

МИХАИЛ БОЯДЖИЕВ: Не го казвам като адвокат. Доказването ми е болна тема, защото от двете страни – не разбирам защо се чувства някой засегнат. Фактите са си факти. Трябва да се подобри това нещо, не може само с тропане по масата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не може едни институции да се критикуват постоянно и да биват обиждани. Има толкова качествени хора, които спокойно могат да излезнат на свободния пазар и да станат адвокати, като привлекат богатите бизнесмени. Най-успешните адвокатски кантори са на бивши прокурори и съдии.

МИХАИЛ БОЯДЖИЕВ: Те така и правят. Качествените хора след няколко години напускат. Съгласен съм – това е друга тема, как се запазват тези хора, как читавите хора в тази система остават и защо си тръгват.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, според мен те остават невидими. Видим е шефа и с него хората асоциират всичко надолу.

МИХАИЛ БОЯДЖИЕВ: Свидетел съм на хора, които са се посветили кариерата си, има и с успешна такава, но има хора от системата – съдии,

прокурори, всякакви, които след като приключат или напуснат са оставени на произвола на съдбата. Хора, в които държавата е инвестирала капацитет години наред.

СТОЯН ИВАНОВ: Аз съм свидетел как прокурор се разплака със сълзи от безсилие, защото по-висш прокурор за престъпна група е разделил на четири части производството, за да се загуби връзката. Аз работех по случая като журналист.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-н Герджиков иска думата, заповядайте.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Първо искам да благодаря на г-жа Георгиева за това, че нейните материали, които представя, са смислени, добре представени, поради което винаги ни е било интересно. В тази връзка апелирам да продължим темата, която сте разработили заедно и днес беше представена.

Много положителни работи, поне на първо четене, виждам в този материал. Няма да се спирам на тях, ще кажа само няколко думи по това, което ми прави негативно впечатление. Най-първо с тази сентенция, с която започва материала - „Не е коректно да изразяваме мнение за правото, ако не сме го изучили цялостно.“ Зад тази сентенция има една много тънка линия. Голяма част от правистите смятат, че с право трябва да се занимават хора, завършили юридическо образование, че това е една затворена система, която съществува едва ли не, за да могат те да се реализират и развиват в тази среда. От тук идва един голям конфликт, защото обществото очаква правосъдната система да му решава проблемите. Една система, която да е насочена към проблемите на обществото, а не да съществува затворена в себе си, което води до ниския рейтинг на правосъдието и непрекъснато се смята, че там се случва нещо, което не е до там понятно или разбираемо за хората. Затова казвам - тук трябва да се търси едно решение за отваряне на тази система по някакъв начин, било то чрез граждански съвети, било то чрез обществени съвети и включително за КПКОНПИ – това, което казахте, аз в тази институция лично не бих повярвал докато тя не си създаде един такъв граждански съвет, в който да може да обяснява разумно действията, които извършва.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Извинете, много е важно. Сложихме го това тук, за да четат с внимание хората. Тук даваме екзистенц минимум на знания.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Трябва да има минимална правна култура човек, ако не е юрист, и още повече когато е юрист и формира мнението на хиляди хора, които четат написаното от него.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Хората трябва да разберат, че съществува тази система, за да решава техните проблеми. Съдиите не са там да си пишат по между си разни работи.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Точно така, а не да хвърлят камъни срещу нея, т. е. срещу себе си. Има медии, които никога не ги чете и нямат рекламодатели.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Хората трябва да разбират, че тази система съществува, за да решава техните проблеми. Не говоря за медиите, а за обществените организации, неправителствените организации. Хора, които често имат натрупан опит и въпреки това няма кой да им чуе гласа. Като пример ще кажа, че ние до Министерството на правосъдието и до ВСС всяка година – в продължение на пет години, пишем с питане какви са им намеренията и плановете през годината по отношение на вещите лица. Не отговарят, не са длъжни, но какво става!? Сега – апартаментгейт. Вие да чухте за тези апартаменти да се изкаже някой професионалист – едните казват толкова над пазарни цели, други – под пазарни цени. Но така изглежда, че въобще не познават понятието „пазарни цени“. Не е ли необходимо някой професионалист да обясни нещо по въпроса. Това веднъж.

Второ – това, което се прави, пак се връщам на любимата тема за вещите лица, с вещите лица е много опасно за цялата правосъдна система. С едно малко допълнение в Наредбата – не в Закона, а в Наредбата за вещите лица, че за вещи лица могат да се назначават и служители на прокуратурата, назначени на експертна длъжност – това е в Наредбата. Това не е нито в процесуалните кодекси, нито в ЗСВ. Изведнъж беше унищожена независимостта на института на съдебните експерти. Освен това към тези т. нар. „назначени на експертни длъжности“ служители на прокуратура не се поставят никакви изисквания. Няма изисквания да е завършил висше образование, няма изискване да има някаква квалификация. И човек ако се зачете в списъците на вещите лица, може да открие невероятно интересни работи: психолог - специалист по недвижими имоти. След това се чудим защо са такива резултатите. Това е, което наблюдаваме. Така, че докато не се погледне системно на правосъдието, като система от независими институти, които трябва по някаква логика за обществото да се развиват, мисля, че никога няма да достигнем до добри резултати. Включително и по отношение на корупцията, за което тук слушахме.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, тук се надявам да преминем към следващ етап и да напреднем, като предложим убедително на КПКОНПИ да направи граждански съвет, антикорупционен.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Нещата там сега са нестабилни. И се очаква всички ние да се включим, защото имаме опит в това какво означава да правиш граждански мониторинг и да участваш в такъв съвет. Т. е. всички вие ще бъдете поканени да формираме такъв съвет.

Г-н Герджиков иска думата, заповядайте.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Само да завърша, по отношение на няколко примера, които се споменаха тук – стана дума за едно известно семейство и тяхната дейност. По мое мнение прокуратурата не трябва да бърза да се гордее и да си мисли, че от нейните ръце и виждания са всичките тези дела, защото проблема с това семейство е в това, че в балансите, с които им бяха продадени тези имоти, е включена земята. Записана е. По-насетне се оказва, че тази земя от комисиите по земеразделяне се връща във вид на земеделска земя на някой

друг и т. н. Т. е. тук нашите институции създават бъркотия, в която после карат прокуратурата да се оправя.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Нали е държавен горски фонд.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Да, но те имат документи, имат баланс, по който продават предприятието. В активите четат земя - толкова декара, че е собственост на курортния комплекс. Те не купуват не сградите и земята, купуват комплекса. И от там идват често такива проблеми.

По отношение на това, което се спомена за професора, тъй като имам някои наблюдения и там. Няма вещи лица, които да могат да се произнесат по този казус. Колкото и да назначиха, оказаха, че всичките са свързани с професора.

Така, че по този въпрос трябва да се работи - като се попадне в такъв случай, да знаем, че можем да наемем и външни експерти. Има вече списък на европейските експерти в различните области, за да се постигне ефекта.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Без вещи лица едно дело не може да бъде решено, където са необходими специални знания.

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: Така е, но ето – нито Министерство на правосъдието, нито ВСС – с неговите две части, отговарят на въпроса, че мислят да направят нещо да се подобрят нещата. Започва да ми се струва, че тази бъркотия с вещите лица, които са вечно виновни, за да се отлага едно дело, не е случайно възникнала.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Мисля, че голяма стъпка е направена от г-жа Дерменджиева – председател на Камарата на независимите оценители в България, миналата година, като тя въведе стандарти за оценка, които предполагат вече липсата на субективизъм в огромна степен и обективизъм на оценките. Заповядайте, г-жо Дерменджиева.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря. Първо – да се върнем на дневния ред. Искам да благодаря на г-жа Георгиева и нейния екип, както и на Асоциация „ФОРУМ“, за мероприятиято и направената от вас подготовка и изключителна работа. Надявам се да продължим и тук, извън четирите семинара, които ще разгледаме, защото има много важни неща, които са безценни за обществото и за отговорите, които то очаква. Това е най-общо казано.

Само по отношение на Комисията и във връзка със семинарите, особено за професионалисти и журналисти би следвало да се разгледа, има един практически момент – от един доста важен ъгъл и не е въпрос на мониторинг, а въпрос на прилагане на законите такива, каквито са. Какво визирам – преди началото на годината, ако не е ме лъже паметта, КПКОНПИ имаше обява за въвеждане на квалификационни мероприятия във връзка с подготовка на експерти за оценка на недвижими имоти. При положение, че в България от 2008 г. има специален закон, не по различен от Закона за Българската народна банка - Закона за независимите оценители /ЗНО/, който изпълнява регулативни функции в държавата и води национален Публичен регистър с девет правоспособности, те имат такава обява.

Веднага, аз не мога да следя всичко, нищо, че съм председател, но има съвестни хора, които ми подсказаха какво е публикувано на сайта им, написах писмо, като обясних кое е възмутителното – не се прилага закона. Пише, че след завършване на квалификационното мероприятие, те имат право да направят колкото искат квалификационни мероприятия – дума да няма по този въпрос, но завършва с издаване на сертификат! Написах кратко, че, съгласно закона, сертифициран оценител може да бъде само този, който е вписан в публичния регистър, а сертификат се издава единствено и само от КНОБ, след полагане успешно на изпит. „Обръщам внимание за корекция на Вашата обява, като оставам на разположение“.

До ден днешен аз официално отговор нямам. Аз не мога да проследя дали тази обява вече върви, дали има някакво квалификационно мероприятие – има нужда навсякъде от квалификационни мероприятия. Това не означава, че Камарата трябва да сложи ръка на тези неща и го няма в закона. Лично аз считам, че закона е изключително много добре направен в тази посока. Всеки може да прави за служители – за каквото иска, по теми, кръгли маси, дискусии да си кани лектори, модератори и прочие. В това няма нищо лошо. Но не може да се обяви, че ще се прави квалификационно мероприятие и ще се издаде сертификат за целите на Комисията, която да прави оценка на недвижими имоти. То не са само – има и за машини и съоръжения сертификат, където става въпрос за превозни средства. От компютър до самолет и прочие. Имаме интелектуална собственост.

В законът има правоспособности – това се отделните сертификати. Собствеността, придобита по определен начин и подлежаща след определени процедури на изземване и т. н., съгласно действащата нормативна уредба, следва да бъдат разгледани, ако има необходимост от такива данни. Ако има необходимост да се прави оценка с оглед, установяване стойността към днешна дата, не покупна, не по нотариален акт, а такава, каквато да кажем струва сега – тя може да върната оценката преди 10 години да се направи във времето и пространството със съответните методики в минало време, ако има данни, разбира се. Да не говорим, че няма имотен регистър.

В момента това, което се опитвам да ви кажа е просто. На кой се възлага от Комисията, ако има необходимост и когато има необходимост, под оценка на кой – не говоря за експертиза, не говоря за анализи, защото същите тези хора, които сме в Публичния регистър на КНОБ, имаме и други дейности, въпросът е във възлагането. Ако то се възлага оценка, съгласно ЗНО, следна да бъде извършено единствено и само от лице от Публичния регистър. И така и нямаме отговор.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Тук имаме представител на КПКОНПИ – г-жа Георгиева, която е ръководител „Инспектор“, към нея трябва да се отнесе въпроса.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, благодаря, представила съм се. Казвам това за вас, за да сте запознати.

По отношение на вещите лица – да продължа мисълта на г-н Герджиков. Много дълго време нямаше нищо, най-накрая все нещичко успяхме да направим миналата година – малко поправки в Наредба № 2, където има положителен резултат. Може да е малък, но се отчита за положителен.

Въпросът е – дори това, което сме предложили, трябва да го включим в дневния ред, г-жо Карагъзова, по Ваша преценка, за разглеждане приложението след промяната на Наредба № 2. Прави ми впечатление, че няма ефект по Приложение № 1, където в т. 10 питахме и се прие чл. чл. 6 и 7, където за определени видове експертизи следва да се назначават само такива, където има надсрочна законна структура, която издава определени сертификати, някъде лица, в зависимост от звеното. Това вече го има, както го има и в приложението, че това са оценки. На мен ми прави впечатление, че не се прилага много.

/Красимир Добрев напуска залата./

ЛЮБОМИР ГЕРДЖИКОВ: В допълнение – само две думи ще кажа, че не е важно само възлагането. То е много важно, вярно, но към Камарата има органи като комисии, които при отклонения извършват наблюдения. Мога да дам пример – преди два дни кмет на населено място, където питат какво става с тези оценки, възложихме оценка на независим оценител, той е сметнал на 400 хил. лв. стойността на един обект. Сега частен изпълнител е възложил на същото лице оценка – то го смята за 4,5 мил. лв. Как става това нещо, може ли някой да ни обясни от какво се получават такива ефекти!? Така, че много е важно, това, което в момента го няма – да се извършва контрол по отношение на дейността на вещите лица, да има някакъв орган. Защото в момента в нишии правомощия не е да контролира вещите лица. Както и друг път съм го казвал – сега, както е служител на прокуратурата вещото лице, разследващ полицаи и прокурор са си готова организирана престъпна група, ако те са свързани.

/Говорят едновременно – обсъждат дали да продължат или да направят почивка./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, продължавам, г-жа Николова иска думата, заповядайте.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Адмирации за това, което са направили колегите.

Само бих дала като препоръка – при следващите представяния на този продукт и обучения. Примерите, г-жо Георгиева, които дадохте, са само за съдии. Считаю, че ще бъде правилно, като примери, да има посочени и прокурори. Знаю, че идват от гилдията на прокурорите, но мисля, че нещата са 50:50.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Това не означава, че ги защитавам. Говорех за конфискационно производство, което върви по ГПК и там прокурори няма.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, моля за малко внимание. В т. организационни въпроси г-жа Желязкова ще ни запознае с предложението за изнесено заседание. Заповядайте, г-жо Желязкова.

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Благодаря. Нашето предложение е по Годишния план за 2019 г. на Гражданския съвет – съвместно заседание с ОС - Перник и РС - Перник. Нашата организация имаше участие във връзка с Образователната програма на ВСС /Образователна програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“/.

След това ни участие в нас възникна идеята да го направим изнесено заседание в Перник – една стара идея на Гражданския съвет. Г-жа Карагъзова също подкрепи идеята ни. Нашето предложение, заедно с г-жа Карагъзова, е да го направим през м. май, като уточним дата сега, която ще е удобна за всички. След това ще направим писмо до председателя на ОС - Перник – Калин Баталски, с което да заявим нашето желание. Съответно те да ни осигурят зала и да проведем заседанието.

ОТ ЗАЛАТА: Освен 10 и 17 май, другите дати са празници.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Предлагам да е 17 май, петък.

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Не е ли по-добре 31 май, петък.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре – 31 май ще направим изнесено заседание на Гражданския съвет към ВСС в ОС - Перник. Така ще имаме и повече време за организация.

Колеги, поради това, че темата беше обстойно разгледана и времето напредна, предлагам следващия път да приемем акт на Гражданския съвет, като текста на акта ще го съставим с г-жа Георгиева, автора на днешната презентация, и ще ви го представим в готов вид за гласуване.

С това закривам днешното заседание. Благодаря на всички наши гости за това, че уважиха заседанието ни и участваха в него.

Желая на всички приятни почивни дни.

Заседанието на Гражданския съвет към ВСС приключи в 11.47 ч.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС:
/п/
МАРИЯ КАРАГЪЗОВА**

*Протоколирал: /п/
Валентина Тесовска
технически сътрудник*